

Selmeczbanyai Hetilap

SELMECZBÁNYA ÉS VIDÉKÉNEK VEGYES TARTALMÚ KÖZLÖNYE.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

SZENTGYÖRGYI EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 61./III. sz. a. hová a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is címzendő.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

csak a „Selmeczbanyai Hetilap”: az „Otthon” szépirodalmi havi füzetével:
Egy évre 4 frt. Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 2 „ Fél évre 3 „ — „
Negyedévre 1 „ Negyedévre 1 „ 50 „
Egyes szám ára 10 kr.
Egyes számok kaphatók a kiadóhiv.-ban és Joerges A. özv. és fia könyvkereskedésében.

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj-szabásunk szerint számíttatnak és minden általunk közölt hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

Megjelen minden vasárnap.

Felkérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük e hó elsejével lejárt, hogy azt megújítani sziveskedjenek, nehogy kénytelenek legyünk a lap küldését beszüntetni.

A kiadóhivatal.

Selmeczbanya jövője.

Selmeczbanyának, eme különösen fekvő és épült városnak alapját, kétségen kívül, a bányaművelés veté meg és ezen őstermelmelési ág volt hosszú évszázadokon át mostanáig is e város létalapja, haladásának, eddigi fejlődésének úgy szólván egyedüli emeltyűje.

Amíg a bányászat virágzott, e város is, az akkori viszonyokhoz képest, szépen haladt előre és nemcsak a régebbi kormányok, hanem a királyok által is kellő figyelemre, támogatásra lett méltatva.

Persze hogy nem ok nélkül.

Rengeteg szerepet játszott akkor, még csak e század elején is az ezüst és arany nyers produktálása a bányákból és így ezek dédelgetett gyermekei voltak az állam-hatalomnak.

Ámde az idő és annak körülményei változtak.

Amerika óriási ezüst kincse az ezüst értéket roppant mértékben leszállította oly annyira, hogy az ezüst-bányászat most már inkább nemzetgazdasági, mint nyereszkeszemes szempontból üzetik nálunk.

Mindennek dacára e város legfőbb létalapját most is a bányászat képezi; hiszen ebből él Selmeczbanya lakosságának tulnyomó része.

Gondolatok egy temetés után.

— A „Selmeczbanyai Hetilap” eredeti tüzéje. —

Félórával ezelőtt temetésről jöttem haza, azóta itt ültem íróasztalom mellett, fejemet tenyerembe hajtva, karomat az asztal táblájára támasztva s bámultam mereven magam elé! Szívemben az érzelmek egész kaosza tombolt, gondolataim messze elkallóztak — elgondoltam az élet szép és csunya voltát, a halál rut és szép oldalát — míg végre tudatára ébredtem annak, hogy akarok valamit, még pedig érzelmeimet elmondani akarom, hogy szívem nehézségén könnyitsek, s hogy megbizonyítsam a közönség részvétlen tíz százaléknak is, mint lehet lelkesülni olyért is, mely közelebből nem érint, mely „hasznos” nem hajt, sőt talán kárunkra van, mert idealista-bolondnak mondanak a realisták, mint lehet érezni az érzőkkel, sirni a sirókkal, ha az embernek szive van.

De mivel egész egyedül vagyok, gondolataimat nem közölhetem senkivel, hát tollamhoz, régi, jó barátomhoz folyamodom s leirom felindulásomat, meghatottságomat s leírásomba beleszővöm a szomorú történetet, mely annyira megindított — beleszővöm a keret leírását, melynek millieujében mozgunk s röviden feltüntetem az életet, melynek áramlatával uszunk.

Gömörmegyénk északi határán terül el a Coburg-uradalom, melyhez lakóhelyem is tartozik. A természet gyönyörűen ruházta fel e kis darab földet, mintha csak az idealismusként és romanticizmusnak teremtette volna.

Magas hegyek vesznek körül; a háttérben a Királyhegy emelkedik ki fenségesen, közvetlen előttünk a Gindura büszkélkedik zöld fenyő-pompájában. Kisebb-nagyobb dombok mindenütt, melyeken erdők, rétek, mezők váltakoznak. A völgyfenéken pedig, mint egy

Ami újabb időben szebb haladásra mutat, szintén a bányászatnak köszönhető. Így az új akadémiái paloták felépítése, a szandriki nagy ezüstárugyár keletkezése, a bányamunkások fizetésének és nyugdér ellátásának kedvezőbb rendezése stb. De meg azon körülmény, hogy a nagy bányaművelés, a viszonyok kényszere alatt, bizonyos korlátozásnak volt és még inkább lesz alá vetve, azt szülte, hogy a gondoskodni akaró kormány más gyári ipari ágakat honosítson itt meg, mint milyenek a cipő- és kötszőgyár és a még jóval ez előtt létesített, valóban e lakosságra nézve nagy áldást hozó dohánygyár.

Ez uttál ne feledkezzünk meg arról sem, hogy a mostani előrehaladottabb és fejlettebb viszonyok közt annyira gúny tárgyává tett kis vasutunk a Garam-Berzence és Selmecz között közlekedő kis vasut annak idején mennyi jó szolgálatot tett e város ipari, kereskedelmi és összeforgalmi haladásának.

A bányászat, az államkincstár szorult viszonyai dacára is, megtette — annyira-mennyire — kötelességét és e város fejlődését nemcsak hogy el nem hanyagolta, hanem tőle telhetőleg előmozdította és azt előmozdítani most is iparkodik.

Hogy a haladás kivánt és méltán kivánt polcát mi selmecziek eddig el nem értük, ennek főoka maga — a város, ha úgy tetszik, a város közönsége.

Ugyan mit tett ez??

Ha csak a járdák kiflaszterozását, teljesen elhibázott építkezéseket (Vigadó és a csomó ház

ezüst kigyó a Garam kristálytisza vize siklik tova s habjainak csobogása kellemes andalító zenével tölti el a léget.

A Garamnak itt nagy esése van, medre nagyon kőves s így a habok ugrándozva, fizkándozva sietnek lefelé.

Hányszor álltam a folyó partján s mosolyogva néztem a habok ez ártatlan játékát s most szánakozva gondolkodom rájuk. Szegény habok! mennyi életkedvvel indultok utatokra, mily örömmel fogadjátok és üdvözlitek társaitokat, melyek a hegyi patakokból szegődnek hozzátok, csupa bájos regéket mesélve a hegyek és erdők szépségeiről és tündéreiből. Dalt zengedezve siettek előre, aztán elhallgatva, megkomolyodva, lassan, büszkén haladtok tovább, midőn már tekintélyes tömeggé szaporodtatok fel. Később méltóságáteljesen szelítitek a földet odább-odább, leereszkedő mosolylyal fogadva új meg új társaitokat, majd lelkesedéssel közeledtek a Dunához, hogy tagjai legyetek, s üdviválgással vegyültök habjai közzé: s látjátok, hogy elvesztettétek önállóságotokat s helyébe mily szerény szerepet játszok ottan. Ismeretlenül, látatlanul cipelítitek a terhet vállatokon, mit a büszke folyó magára vett, sirva panaszkodjatok el egymásnak bánatokat s végre megnyugodva nem bánjátok, midőn a Fekete tenger hullámai végleg elnyelnek.

De midőn a felhők visszahoznak ide, honnan kindulatok; elfeleditek a szomorú tapasztalatokat s újból kezditek az ugrándozást, sietséget, lelkesedést, csalódást, megadást és az elenyészést!

S ilyen az ember élete is! De elég ebből; csak még jobban belebeszéltem magam keserű hangulatomba s így inkább visszatérek tárgyamhoz.

Itt lakunk hát e szép vidéken, távol a nagyvilág zajától — csendesesen. Az események, melyek az emberiséget lábzan tartják, csak mint regék jutnak el hozzánk;

és telek hasztalan megvásárlása stb.) tekintetbe nem vesszük — semmit.

Mindig idegen, állami segílyre akart támaszkodni és akár most is; saját erejéből pedig teremteni még most sem tud semmit, sőt szomorú képét nyújtja minduntalan a tehetetlenség egész sorozatának.

A vízvezeték évtizedek óta vájudó kérdésének megoldására a város közönsége 150 000 frtot szavazott meg és e pénz fel is lett a regálékötvények megterhelésével véve. Hová lett e pénz? — Eluszott más csekélységeknek, melyeknek nyomát alig látjuk.

Az árva- és szeretetházra összehoztak egy jókora, elegendő összeget az árvák tartalék-alapjából, Wankovits, Hirschné, Heincz és mások alapítványából és adakozásokból... hol létezik az árva- és szeretetház e városban? — Eddig még sehol.

Mennyi beszéd folyt egy köz-, egy járványkórház létesítéséről? Tanakodtak a módzatok fölött. Évek hosszú során át sürgették egyesek ezen intézményeket, hangsúlyozták ezek okvetlen szükségét. — Hol vannak?

Amidőn az ó-vári levéltár leégett, kimondattott, hogy azonnal kell gondoskodni megfelelő levéltári helyiségről és a levéltár rendezéséről. Megtörtént-e ez? Pedig két év mult el azóta.

A városi elemi iskola gyalázatos állapota folyton újabb és újabb megbotránykozásokra adott okot és ad a jelen járványos időben még inkább okot. Történt-e valami e baj orvoslására?

regék, melyek iránt érdeklődünk, melyekért lelkesülünk, de melyek szereplői nem vagyunk, de nem is lehetünk, mert — úgy látszik — az Isten nem arra teremtett, hogy cselekedjünk, csupán, hogy érezzünk.

És érezünk is! A szép és jót szeretjük, a korszellemmel lépést tartó haszonlesést, szerencsevadászatot csak hirböl ösmerjük, öröm után nem hajhászunk, csak egymásnak és egymásért élünk.

S azt hinné az ember, a balsors kerül e tündérvilágot, mint őrög a tempomot; pedig nem úgy van. Ez évben csapás csapásra ért bennünket.

Tűz pusztított a telepen, elhamvasztott egy egész falut, még a mult hónapban is újból kárt tett egy másik faluban; betegség, halál üldözi a vidék lakóit, úgy, hogy szívünk fagyni, hitünk, reményünk tűnni kezd. S ha az Istenbe vetett bizalmunk meginog, a tündérvilágból pokol lesz, a szivekre fagyasztó dér száll, dermeszlő hideg vesz körül, eltűnik az idealismus és romanticizmus s kopár, sivár lesz a tájék, hol most élet, öröm honol.

Talán megelégedi a sors csapásait s napunk újra ránk mosolyog

Tegnapelőtt a parkban sétáltam. Oh! a pohorellai, hercegi park maga egy gyönyörű hely! Meglászok rajta a kertész ápoló, gondozó keze, meglászok rajta az alapító művészi érzeke és mégis úgy fest, mintha csak a természet szeszélye tette volna ily széppé! A tó, a vizesés, melynek vize millió gyöngyben sziporkázva freccsen szét a köveken s a domboldalról zuga zajlik le a tóba; a fák, bokrok, cserjék, mind oly remek rendezett rendetlenségben áll, hogy a szemlélő előtt mesevilág látszik feltárunni. S ha még nyári, holdas este belenézek a tó vizébe, látom mélyében a holdat fürdeni, látom tükrében a csillagos eget tükrözödni, látom a fenyők mögött a gyárak kürtöiből go-

henteseket egy értekezletre meghívni s velük az ügyben tárgyalni előzőleg, nem pedig már azután, mikor a szállás készen lesz és rendeltetésének nem fog megfelelni.

— Klincsok Nácó sak a jövő héten fog okoskodni. Addig is: „Pohvalen!”

A selmeczi Konfuczius bunkós mondásai.

A kártyában sötét fekete a pikk;
Selmeczbányán mindenféle erőlködések és próbálgatások dacára is még mindig uralkodik az áldatlan — klikk.

És a közgyűlés határozhat a mit akar;
A magistratus azon saját tetszése és belátása, kényekedve szerinti nagyokat — vakar.

Tudjuk mindnyájan, hogy fekete a föld;
De a betegeket és hullákat szállító, a város diszére és büszkeségére való kaszli még mindig — zöld.

Némely ember tudománya s szava nagy;
De ha arról van szó, hogy most már tenni is kellene valamit és nem csak mindig beszélni, akkor az ezze — befagy.

Hogy Selmeczbányán vasút nem lesz, nagy kár;
De sok ember itt még most és ezentúl is rengeteg érdemeinek elismerésül és véghetetlen eredménydus működésének méltánylásául kitüntetésre — vár.

Sokan kérdik, hogy jövőben mi lesz?
Es attól függ, hogy a tömérdek érdemekben megöszült és megkopaszodott befolyásos ur — mit tesz.

És a polgár megnyugodni mégis tud;
Ha látja, hogy a mi Kálmánunk, leküzdve sok akadályt, a pályáján, mely egy cseppet sem könnyű, a cél felé dicsőségesen előre — fut.

A városon úgy végig nézni elég szép;
De még szebb nézni, hogy miként botorkál a rossz járdákon, kavicsos utakon, homályba burkolt lámpaüvegen át nem sugárzó gázfény mellett a — nép.

A városi összetartás csodás;
De hát össze szokta tartani a vezetésére bizott egyedeket és elemeket is, jó makkoltatás mellett a — kondás.

De még csodásabb, hogy itt senkisémet félt;
Attól a mindenható bírótól, ki igazságos és minden emberi hatalom felett, fent a magasban majd — ítél.
(Folytatjuk).

A közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazok, kik felejthetetlen, szenelett jó nőnek, leányomnak, illetőleg nővéremnek korai elhunytalkalmából részvétükkel fájdalomunkban osztoztak, ez uton is a leghálásabb köszönetünket.

Selmeczbányán 1899. május 5.

Székely Vilmos.
Schusztér Antal.
Krauze Schusztér Gizella.

Kiadó bolthelyiség.

As Irmler-féle Erzsébet-utcai 57-ik számházban egy
bolthelyiség, berendezéssel együtt, május 1-től kiadó.

Mellette 2 szoba, 1 konyha, 1 raktár és 1 faraktár.

Bővebbet a háztulajdonosnál.

Felette olcsó bevásárlási alkalom.

Amidőn a nagyrabecsült közönségnek tudomására hozni bátorkodom, hogy f. évi
augusztus elsején

üveg-, porcellán-, majolika-, kép-, lámpa-
és szobadisz üzletemet

a főteri apácza-zárda földszinti nagy bolthelyiségébe teszem át,
egyben tudatom, hogy ezen okból eddigi áru-készletemet

**feltűnő olcsó, a bevásárlásnál jóval aluli
áron árusítom.**

E kedvező bevásárlási alkalmat tehát senki sem mulassza el!

Alázatos szolgálja

Stark Mihály

üveg- és porcellán-kereskedő.

Szklenó-fürdői vendéglő.

A fürdő-évad közeledtével van szerencsém
a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy

vendéglőmben

a nyári főévadon át is **naponkénti 2 frt-ért teljes ellátás** (külön szoba, kiszolgálás, reggeli, ebéd, vacsora) **kapható.**

Különbö is ajánlom az általam bérelt és régi jó hirnévnek örvendő

szklenó-fürdői vendéglőt

mindazoknak, kik jó konyhára, kitűnő természetes borra, friss sörre és prompt kiszolgálásra igényt tartanak.

Bérkocsik Geletneken Turesán János urnál minden időben kaphatók, valamint az állomáson (Geletnek-Szklenó) minden vonatnál a fürdővendégek rendelkezésére állanak.

Becses pártfogást kérve, maradok

kiváló tisztelettel

Bokros János,
vendéglős.

Nyári vendéglői helyiség megnyitás.

Tudomására bátorkodom hozni a mélyen tisztelt közönségnek, hogy az az Ezüst-utczában levő

vendéglőm
nyári helyiségét (salettát)

május 1-ével megnyitottam.

Ezen alkalomból bizvást ajánlhatom a mindig frissen csapon tartott **besztercebányai „Salon“- és „Herkules“-sörömet.** — mely sör nálam palaczkokban is kapható — **kitűnő boraimat és jó konyhámat.**

Egy pohár salon-sör nálam csak 6 krajczárba kerül.

Kérve a tömeges látogatást, maradok

kittűnő tisztelettel

Ifj. Ochtendung Ignác.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy a

„Glücksthal Gyula utódja“ czég alatt vezetett

nagy áruházamat

legujabb, legdivatosabb és legjobb minőségű árucikkkel, u. m.: szövetekkel, női konfektiókkal, valódi delén, francia batiszt, satin, piket, czérna vásznak, valódi szepességi damask teríték, legujabb divatu napernyők, ágy- és asztaltakarók, finom csipkefüggönyök és tavaszi divatu női- és férfi divatcikkkel

dusan felszereltem.

A midőn biztosíthatom a n. é. közönséget arról, hogy gazdag választéku áruházamban igen jutányos árak, pontos és szolid üzleti kiszolgálás, a legmodernebb igényeket is teljesen kielégítő, duss választéku áruk tartása és eladása által mindkoron főtörekvésem leendő nagyrabecsült vevőim teljes megelégedését kiérdemelhetni, egyben kérem szives pártfogását és ujonnan felszerelt modern áruházamnak meglátogatását.

Kitűnő tisztelettel

Weisz Simon.

